

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: **Vasárnap és csütörtökön.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

A bajai utcával szemlélti Falcione-féle ház, hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények intézendők és minden díjak fizetendők.

Felelős szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Néptantóknak egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

**„ZOMBOR és VIDÉKE“
XI. évfolyamának 3-ik évfolyadára.**

A „Zombor és Vidéke“ f. évi július 1-ével XI. évfolyamának 3-dik évfolyadára lép. — s főkéri szíves olvasóit, hogy lejárt előfizetéseit megújítani kegyeskedjenek.

Egy évtizednél több zajlott le mögöttünk, a mi fölfelegessé teszi, hogy minden előfizetési negyed előtt lapunk programjáról szóljunk, mely eléggé ismeretes.

A „Zombor és Vidéke“ kiűzött ezéjja, mely felé rohamosan halad, Bács-Bodrog vármegyéből a korrupció szellemét kiűzni, magasan lobogtatni a nemzeti-párt zászlaját s megbirkózni minden alkalommal azzal a mameleki hatalommal, mely mindent járma alá hajt s elfojt minden szabadabb mozgást.

A kik ezen irány hívei: lapunkat eddig is támogatták s bizonyára ezentul is készséggel fogják ebbsli hazafias kötelességeiket teljesíteni.

A kik ellenben jobb szeretik a rög lejárt rendszer most is uralkodó embereit s elveit: azok veünk szemközt állanak.

Daczára ezen élesen körvonalazott életeleznek, melyet e lap egy évtizeden át követ, — a „Zombor és Vidéke“ nem szítozt soha társadalmi viszályoktat.

Sokszor — s ez intencionál természeteben rejlik, — hosszú időn keresztül monoton konstatalója a minden-napi eseményeknek a nélkül, hogy harcezi körtöt fujna, s az elsőbbadt zsigereket újabb küzdelemre akarña hevíteni.

Ilyenkor, mint mondani szokás — „nem érdekes“. . . S ez annyira megy, hogy a kiűzött ezél türelmetlen bajnokai hátramaradástól, elesoggedéstől és térszestéstől tartanak.

Holott pedig éppen e magunktartása felel meg leginkább ezéjainknak.

A ki mindig harcezi harsonát fuj, annak szava akkor is közömbös, mikor valójában veszély ellen szólítja embertársait éberségre.

Ha valamely lap mindig ostromt sühogtat a társadalom fölött, annak csapdosása komikussá s hatástalanná válik.

Sem a társadalmi, sem a politikai életfejlődés nem lehet ment gyarlóságoktól. — De nagyon sok dolog felelt hasznos: nem útni zajt.

Ennek az a következménye, hogy a mikor a lap a jog s közérdeken ejtett nagyobb sérelem megtorlásául emeli föl szavát, — meghallják azt közels távolban egyaránt.

S egyetlen ily fölsozlásnak nagyobb erkölcsi súlya van, mint az örökös torszalkodás színezetét magán viselő folytonos harcezi harsonázásnak.

Ez okból mi eddig követett fölfigásunkhoz híven a jövőben se fogunk minden áron való „érdekesség“-re törekedni.

Lehet, hogy hosszú időközökön át csak egyszerű regélli leszünk megyei társadalmi életünk föl-fölmerű mozsanatainak, s a hang, mellyel politikai hitvallásunk minden alkalommal való fejtegetésébe bocsajtkozunk, nyugodt komoly és minden szenvedélytől ment lesz.

S kik minden megjelenő lapunkban az éles hangot, a támadást, az ostromosodatást keresik, — azt fogják mondani: a „Zombor és Vidéke“ nem érdekes.

A minden áron való érdekességre főrekvés nem lesz ezentul sem eszközünk s ez alkalommal, midőn mélyen tisztelt előfizetőinket újabb előfizetésre hívjuk föl, — beszéllet akarjuk meginteni azokat, a kik a multban nem találták feladataink teljesítését eléggé „érdekes“-nek, — hogy vonják meg tőlünk a jövőben támogatásukat.

Ellenben bizalommal fordulunk azon mélyen tisztelt előfizetőkhöz, a kik közötti tulyomól azok száma, kik a lap keletkezésének első napjától mai napig támogatták azt, mikép az előfizetések megújítása révén gyakorolják azt a plebiscitumot, mely valamely lapnak megadja létjogát s tájékoztatja a közönség valódi iteletere iránt.

A „ZOMBOR és VIDÉKE“ előfizetési föltételei:

Egész évre	8 frt
Félévre	4 frt
Negyedévre	2 frt

Néptantóknak:

Egész évre	6 frt
Félévre	3 frt
Negyedévre	1 frt 50 kr.

Országgyűlési napló.

— **Június 15-én.** — A mai ülésen befejezték a honvédelmi tereza költségvetésének tárgyalását s belefogtak a pénzügyi tározaba is.

A honvédelmi tározánál Sturmán György a esendőség jelvényeit tette szóvá igen ügyes és parlamentáris modorban előadott beszédben. Az általa megindított vitában Gromon Dezső államtitkár és Irányi Daniel vettek részt. Majd Bojár Ferenc követelte a katonai nyugdíjazások részletes kimutatásának a költségvetéshez való csatolását, a mit azonban az államtitkár nem helyezte kilátásba. A honvédelmi tározát ezután vita nélkül intézték el.

A pénzügyi tereza költségvetésének tárgyalását Lukács László előadói beszéde nyitotta meg.

Kullmann János nagy figyelemmel hallgatott szakszerű beszédben a sör- és szeszló kérdéseivel foglalkozott s fejtegetései az egész ellenzék tetszésével találkoztak.

— **Június 17-én.** — A képviselőház sietett ma tulesni a pénzügyi tereza meg hátralevő tételein s ugy déli 12 órára az egész költségvetés előirányzat tárgyalását szerencsésen be is fejezte. Egy-egy tételnél, általános túrelmetlenség közt, felszóllaltak: Molnár Józias, Kováts József, Kullmann János, Remete Géza, Polónyi Géza és Vörös János s zugó éjzenés riadt fel, mikor az élők a budgétvitát berekesztették jelentette ki s Wekerle pénzügyminiszter beterjesztette az appropricionalis javaslatot.

A népiskola és a proletáriátus.

Irta: SCHLOSZ LAJOS.
(Végo.)

A lelkiismeretes tanító ilyen termékekkel szemben alig lesz tevékenységének eredményével megelégedve. — S habár a legbensőbb meggyőződéssel mondhatná, hogy ő mindig beusultlett és fáradhatatlan a legjobb után törekedett, be kell vallania, hogy nem érte el azt, amit elérni akart, s amit elérnie kellett volna. De itt még az elhanyagolt szülei házban, — a szülők részéről való támogatás hiánya, — s az iskolában építettek lelkiismeret-

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

Krisztus istensége.*)

Azon kezdi a zombori filozóf, hogy a mit ők hirdetnek, az a valódi katolikus, az az általános emberi tan; nem egyes embernek a bölcsessége, hanem az általános igazság, mely az évezredek fejlődésében minden religion és filozófian keresztül derengett.

De hát van-e általános igazság? Ez az a sarokkérdés, melynek tisztázásától függ minden. Aki azt mondja, hogy nincs, az elveti az egész u. n. általános igazságra épített alkotmányt és szubjektív meggyőződése szerint evez keresztül az eszmék, teológiai és filozófiai rendszerek egész országán.

Sejtelmes, határozatlan valami él minden emberben, él az egész emberiségben s ez ismeretlen valaminek csak egy-egy része az a vágy, mely az istenség, az igazság, a helyes vallás megismerésére törekszik ényomhatatlan erővel. Világítók! Ez a szó a foglalatla mindennek, amiről évezredek óta bölcsék álmodoznak, az a megfajthatetlen valami dereng előttük elérhetetlen messziségben. De biztos, hogy dereng, mert hiszen szinte látják, de nem veszik ki az eltakaró fátyoltól. Ebbe a fátyolba kapaszkodnak bele az emberek évezredek óta, de nagyon erős a szövete, nem lehet egykönnyen szétszakítani.

Krisztus istensége e században újra napirendre került, újra meg újra föl akarják ezt a nagy alakot fedezni, miután százedok óta mondták róla elhamarkodott, gógös ítéletet mindenféle szekták, társulatok és — vallások, vakon ragaszkodván mindegyik fél a maga hagyományaihoz, a helyett, hogy tanulmányozták.

* Schmitt Jenő: „Krisztus istensége a modern ember szemében. Püshívás hívőkéhoz a hitetlenekéhoz.“ című művét a „Nemzet“ június hó 9-iki számának társasorváltában beható bírálat tárgyává téven, a fentieket írja, melyeket itt egész terjedelmében közlünk. A szerk.

volna az ő életét az evangéliumokból, a helyett, hogy behatóan tanulmányozták volna azt a kort, amelyben Krisztus élt, politikai és társadalmi viszonyaival egyetemben, a helyett, hogy szinte belelének magukat az akkori viszonyokba, s ne a szent hajdanakor rózsás kóden keresztül olvassák az evangélium sorait.

Ha igaz az, hogy Krisztus magát istennek mondotta, akkor jogosultak a két ezer év óta folyó vallási háborúk és harczok, azok közt, akik Krisztus istenségét elismerték s azok közt, akik nem akarták elismerni. De ha nem igaz, hogy annak mondta magát, ha az evangélium szavait rosszul értelmezték, akkor a világ hosszú évszázadokon keresztül egy rettenetes, végtetes tévedés átká alatt nyugótt, ami a kereszténység és a többi vallásokat elkeseredett, fanatikus ellenségekké tette.

Egyes vallások szent tradíciója az evangéliumok sok sorát nem akarja észrevenni, vagy ha észre is veszi, készakarvá félremagyarázza, hogy beleillesztesse vallásának szemléletébe, rendszerébe. Egyes vallások hívei kritika nélkül elfogadják őseik hagyományát, mint megdönthetetlen, sérthetetlen tant.

Ki mondhatja azt, hogy az evangéliumok magyarázata ugy helyes, mint azt két ezredév tradíciója rank hagyta?

Ki állíthatja, hogy e magyarázatok könyve le van zárva, abból elvenni, ahhoz hozzátenni nem lehet.

Ki mondja, hogy az evangéliumot magyarázni csak az egyházatyaoknak és a szakszerű teológusoknak szabad?

Ki mondja, hogy a zombori írno-knak nincs joga beállani az egyházatya, az egyházi tanítók közé?

Hegel lelkes híve egy vastag füzetben hirdeti az új vallást, mely szerinte utat fog törni előbb-utóbb az egész világon s általánossá válik; mert mindenkinke be kell látnia, hogy Krisztus mivoltának az a helyes magyarázata, amit ő ad. Nem beszél nyíltan, inkább csak a sorok közt sejteti fölfigását Krisztus istenségéről, de akinek szemé van, az a sorok közt is elég világosan olvashat. Ha pedig valaki merészségnek tartaná azt, hogy

egy írno ilyen nagy földadatot tűz ki magának, mint amilyenek megoldása czéljából könyvét megírta, ez ellen azzal vigasztalja magát, hogy az emberiség feladatát nem a világ hatalmasai, hanem a legesekélyebb, a legalacsonyabb állások oldották meg, mert ezek közelebb állanak az emberiség szenvedéseihöz, mint azok. Belső valótlanság, végtelen vigasznélküliség, és sívárság tölti be a világot. Azok, akiknek hivatása volna itt segíteni, nem segítenek. Nincs tehát joguk vadozni azt, aki megkísérli. Az egyedüli ítéto rugót, mely jobb jövő tele indit, egy bensejében boldogtalan világ fölött való szánalom képezheti csak. Ez Schmittnek könyve s a benne foglalt föl hívás ebből az érzésből fakadt.

Könyve oly szaggatott, oly ráphsodikus, mint maga az Apokalipszis, vagy hogy a moderne közöl említsük mását, mint Laménais »Paroles d'un croyant« műve. Teleszitta magát az evangéliummal, melynek minden sorát latra vetette s azt a meggyőződést, mit belőlük merített, az az új tant, mit a naiv sorokból kihámozott, egy proféta egyes szakadozott mondatokban kitörő lelkesültségével s tanai végső győzelmének biztos tudatával hirdeti.

Nem kis munka könyvének tartalmát, az ő új tantát egy tárcza szük keretében összefoglalni. Amennyire végre hatolhatunk s a mennyire jól sejtnei véljük, Schmitt egész fölfigása egyetlen egy mondat értelmének finom megkülönböztetésén alapul: »Ti vagytok, a kik nem hisztek Krisztusban. . . . Ő ebből nem azt olvassa ki, hogy »ti vagytok, a kik nem hisztek Krisztus istenségében«, hanem ezt: »ti vagytok, a kik nem hisztek abban a fölfigásban, melyet Krisztus az emberről, az istenhez való viszonyáról s az istenről alkotott, ti vagytok, a kik Krisztus szavait szó szerint vévén, félreértitek.«

Könyvének kimerítő foglalatát, éppen szaggatott voltánál fogva, nem adhatjuk, különben sem akkvan fölfigáslesség tenni a munka olvasását. De az alábbiakat szükségesnek tartjuk a könyvből összegezni, a szerző fölfigásának jellemzésére. Meg-

len leomlásra fölötte keserű panaszok sem találunk jogosultságot.

A szent hívásától lelkesült népevelel, mind ezen hátrányos körülmények között annál is szükségesebben fogja látni, hogy működésnek talajt szorongasban megvizsgálja; hathatós eszközök után fog fürkészní, hogy az útjába gőrdülő, akadályokat könnyebben elárválíssa, hogy az emberképzés neves esirait az elsőnevesztési biztosítsa. S mindaddig fog fürkészní, kutatni, mielőtt öntéleltség biztossággal kiküldtáti a nagyjelentőségi szót „megtaláltam”. Mert át van látva ezen szent meggyőződéstől, hogy ezéjájnak tökéletes előrésztől függ ugy az egyes emberek, mint a család, község és a hazá, sőt az összes emberiség jövője — ugy egyes időkre, mint mindörökre.

Ahol az ember kisése, ott van a szíve is, mondja a közmondás. A proletar gyermeke már az anyatejélel szivja magába azon vezetéselel nézleteket, melyek által az ész javai iránt érzékeltleneles. Tehát semmiképpen sem várhatjuk tőle, hogy ő az iskolát mint legforróbb vágyainak helyét tekintésze; hogy a tanítóknak nyílt, tudváogy szivvel, észszel lépjen elébe. Nem. sőt az ellenkezőkre kell elkészülte lennünk. Hagyján ha csak közönnyességgel, merevséggel és nem határozott ellenszégűzéssel és daez-csal állunk szemben. A ki az iskolában ember szemekkel forgólódot, annak ezen tényekkel számtalanszor volt alkalma találkozni. De mindazonáltal az ilyen gyermekeket nem szabad elveszetteknek tekintenünk, mert Isten országának hozzájuk is el kell jutnia! Istennek kifürkésztelben bölcsesége errel is gondoskodott. S ha az ilyen számalomra méltó teremtés bármennyire is aláélyedte az érzékség mocsarába; ha a lélektől el is tűnik a hit és aláélyedte az értelem, mely őt Istenhez emel és kötö, — de a legsötétebb mélységbe is magával viszi az ember természetet; elszakadva középpontjától, mintegy reped csónak evező nélkül, ide s tova hanyódot, verődik a mindenség szomorú óceánján. Az ilyen betegesen sínlódó gyermekeket csak a végtelenszeretet és bizalomkel-tés által menthetjük meg az érvényben való végelemer-téstől. Nem lehet bár kétségbe vonni, hogy egy elhanyagolt gyermek kevésbé kellemes benyomást kelt ben-nünk, mint egy ildomos gyermek, mindamellett nem jóso-sít az bennünket azon gyakori eljárásra, hogy a családban elhanyagolt gyermekeket, mint nem szívesen tűr terhet az iskolának egyik félreéso zugába utasítsuk. — ahol csak akkor keressük fel, ha mérünk t akarjuk rajta kitölteni, milyet netán valamelyik nehántsávirág esor-dulig ingerelt.

Ha valahol, ugy éppen az iskolában érvényesül ezen alapigazságot: »Nem az egészségességnek van szüksége az orvosra, hanem a betegnek.« S vajon a proletar esemé-tye nem beteg-e? — de bizony nagyon beteg! — Az nem szív máz léte magába, mint a durva gondolközás-módot, miért is igen játékonyan fog rea látni, ha a ta-nító saját maga szemelyében nyújtja neki a megneme-sített ismeret élvezetét; ha a tanító szeretőssége a ridegsé-g által megbetegedett kedélyt épu gy magához vonzza, mint az élető tavasz nap a gyenge növényt kényseritri gyengéd szervet oda irányítani, a honnét melegítő nap-sugarakat nyeri. Lerántva és lebillésselve a piszkó os-mányában a fiatal lélek sohasem élvezhetné a szép érenek üdvöz talat. Igy azonban kiragadatik abból azon egyén által, ki neki atyai gondossággal saját szemelyében nyújtja a menyéit üdvöt. Ha már a tanító ezen úton igen sokat ért el, ha ezen számalomra méltó ifjúságot a szeretet és bizalom varázserete által magához is fűzte és oly fak-lyút világot előttük, mely egy szebb és jobb világba való jutást enged remélni, meg mindég nem áll ezéjájnak gőczpontján. Mert a jónak csupán megismerése és tel-

jesítése között még mély, nagyon mély úr látog, a mely az ilyen proletargyerkekőknél fokozatosan nagybóditok. Ezeknél a léha akaratot mindig elveszteni. — a gyen-gét erősíteni, a szendörgőt felírísíteni kell s ezen folyto-nos buzdítás lesz anyja a tevékenységnek és a nemes buzgolódásnak. Feladati lesz tehát az iskolának a szépet és jól teljes üdségben az elhanyagolt gyermekek szeméit elé állítani, hogy annak gyönyöréből ellegyen ragadtarva, kellemelől át legyen látva s bajai által buzdítsassok azt sajátjának elnyerit. Mielőtt azonban a fiatal kébelben a jó iránti vágy megéledtökédit, ezen sarkmondait alapját igitó nulla cupidó, a jól éppen fel kell ismer-ni. Miért is méltan megkövetelhetjük minden népevelel-től hogy ő minden vállalás erény képviselője, az ember-iségnek szeretetreméltó mintaképe legyen. Legyen képessége erényeit a róla bizott ifjúságha otáni; képez-zen növendékeiből derék jellemet, hogy elveikben szilard-ak, vállalkozásokban kitarók, meggyőződésekben ren-dítheletnek, hajlakimákhöz hívek az előkülhetelens ellen-séskedésben megfelmélhetőnek legyenek; mert ezek azon nagyserű védőközök és fegyverek; melyeknek a létéri küzdelemben oly kitünő hasznát vesszük, de a melyeknek hiányában az élet víharban összeröszakadunk.

Nagyok és nehezek azon igények, mikel a haza és a társadalom magának a népskolával szemben fontart; de hogy is ne, ha a »nevelés« a legszentebb feladati.

Küzdőt ezéjít pedig annál nagyobb tökélyvel, an-nál nemesebb lelkesedéssel és kiartással kell elérne; — a szükek részéről ezett hiányokat, ferdésképeket an-nál végtelenebb szeretettel, buzgólódással kell pótolni, kijavítani, minél keveszelelebbek, mostohábbak a esa-ládi viszonyok. Mert itt valósul meg esakajyan azon szent igazság, hogy az ifjúságnak éppen csak a legjobb elég jó!

Megeyi s helyi hírek.

* **Személyi hír.** Gróf Pálffy Andor es. és kir. altábor-nygy, a m. kir. testörök kapitányja, az elhalt hétéen lerandult Szabadkara, hogy egykori nevelőtől Dr. Guba György úrvölgyé ka-marait elnököt személyesen üdvözölhesse, kínel két napot időzött. A nemes gróf igen jól érezte magát s megérte, hogy adandó alkalommal njóit le fog randulni Szabadkara.

* **A zomborvidéki tanító-egyesület** e hó 14-én Zomborban gyűlést tartott.

* **A apatini kir. járásbírósg megszűntetése.** A „Bácska”-tól vesszük át a követezők lét: »A zombori ügyvédi kar Dr. Molnár Gyula kezdeményezésére mozgalmat indított az apa-tini kir. járásbírósg megszűntetésére. E eebből egy magvas érvelkek megokolt memorandum dolgozott ki, melyet a zombori ügyvédi kar tagjai írtak alá. A megszűntetés olykép lenne eszköz-özöl, hogy az apatini kir. járásbírósg területéhez tartozó közeledek közül Bogocsa, Doroszló, Brostovetz — minthogy Hódsgázhoz esnek közelebül — a hódsgázi Monostorszégh, Apatin Kupuszina, Prigl, Sár-Ivány, Szonta, Doroszló. Ó Szápar pedig a zombori kir. járásbírósg hatáskörébe vonatjának. Korantsem akarjuk a szépen fejlődő Apatin jelentőségét kétségbe vonni, még kevésbé kívánna-ros, hogy e tekintélyes és vagyonos község előkülhetelens bármi módon utja szegessen; nem leh t azonban haboznunk abbeli véle-ményünk kimondásában, hogy ugy az igazígszolgálatás, mint a jogkereső közönség érdekében való tekintettel a értelem teljesen jogos s meletyny. — Kivánatos tehát, hogy az illetékes faktörök, ugy itt lent, mint lent, élőkön az igazígszolgálatásministerrel; komo-lyan fontolóra vegyék ezen sürős megoldást igénylő kérdést. Kö-löbösen ajánlatos volna, ha az apatini kir. járásbírósg kerültebe tartozó községek közzégyűlést nyilatkoznak, illetve hoznak határo-zatot, hogy a megszűntetés tartjak-e helyesnek vagy nem, a községi lakosok érdekei szempontjából. A községeknek, mint leg-közvetlelebből érdekelte felelnek szava fizyonnal csak nyomna a hatban. A kérdés hűvébb kifejtésére különben még visszatérünk.»

* **A helybelli izraelita népskolában** az idei zár-évfolymátok l. hó 26-án délelőtt 8 óratól 12-ig a felső, delütk 3-5 óráig az alsó osztályokban fognak megtartatni, melyekre a t. ez. szülök és tanügybarátok tisztelettel meghívattak.

† **Gyászírás.** Ventrú a követező gyászírót: Szomorodott szívvel tudatjuk, miszerint felejtéttelen anyam, anyósom, öreg-

anyánk és dédanyánk özy. Russiz Györgyné szül. Györgyovics Antonia hosszú szenvedés után, folyó évi június hó 16-án eftél után elevenek SS ik évben elhunyt. A boldogultunk hullt teme- folyó évi június hó 18-án délelőtt 11 órákor fog az iteni gor- kol. Szent-György templomban beszenteltetni és a nagy sarkterem, a családi sírholtba örök nyugalomra helyeztetni. Zomborban, 1892. évi június hó 17-én. Aldis poraira!

* **Urnajpa.** A katólikus világ urpajná a legidősebbekből önépkek egyike, mert e napon a tenger színe alá repző Isteneimárodnól a Loranas földe vára a szegény társasosok, kök hite van. E vára ez önépkek a XIII-ik századba esk s előző Lúthel városban tartatott meg, melynek püsköpe Robert 1246-ban kiadott püsköri leveleiben előadja az okokat, melyek ót az önép behozatára bírták s ez önép megléteit egész egyházi meggyeire kitörjesztette. 1264. éven IV-ik Mátyás p. pa erre va metódolgíttatást adott ki, melyel az önépnek az egyes katói egyházra kitörjeszt. Létezzék azonban az akkori politikai zilali helyzetnél forva nem lépett felbe mindentől s azért ez önép megtartása ötök-ötben meg V. Kelemen 1311-ben és XII. János pápa új ut- rendeletet bocsátott ki s ez idő óta Urnajpa a katói világ egyik legfényesebb önépke, melyet még inkább emel a díszes körmenet, mely a szabadban tartatik, a midőn is a természet öde öltávé- nyével díszített hely ottárnak a menet meglé. Ez óttárok leheto- leg a nagy ejető irányban állítatnak fel s mindegyiknél egy egy evangéliumi szakasz emlékezik, mintegy jelöl, hogy Krisztus eva- geliuma károsztá fényet eszakra, délre, keletre s nyugatra egyaránt.

* **Kettős esküvő.** Bika önépülésének volt trnja június hó 15-én Bolduz lakosságá: két nővér esküvésének meglé- tére e napon 2 óratól delület az ottani rom. katói templomban. Ugyanis Burgó Ottó beáitán szerégyező Donostóvs Erka és Sztöber Gyula baeti felfigyazo Donostóvs Aranka kisasszonyt ve- zette öltárhöz. Az esküvőnek Bolduz intelligenciája volt jelen, va- lamint rokonság és vidéki ismerősök a két hazapárnak. Az esküvő önép-nyelvs vassora és tánc követe.

* **Táblai ítélet a Tysóty ügyben.** A kir. tábla a zombori kir. törvényszéknek a Tysóty ügyben hozott ítéletét részben megváltoztatta és pedig Tysóty Lázart bítnosnek mondta ki még a Doró Mihály m. kir. esendő megölésében, valamint az 1886-ik év december hó 2-án ejelen a hódsgázi szülök által Maron István és társai m. kir. esendőrk ellenében ekövetett szan- dekos emberölés bütnetének kiserleleiben, azonban a zombori kir. törvényszék által re kímelt életfogytig tarto felelősségtelést helybenhagyta. — Ellenben Djakovics Nikola felelősségtelést 12 évről 15 évi felelősségre, Kottur Milos bütnetéset 10 évről 12 évi felelősségre, Areszsszó Kossza és Areszsszó Lázár bütnetését 6-6 évről 8-8 évi felelősségre felfellette; Kottur sz. Bics Katat az orgaduszó vétségében mondta ki bütnosnek s ezért 6 havi felelősségre. Budes Vuka és Vidies Avram vádlottakat bütnpártaloss vé- ségében mondta ki bütnosnek s ezért öket egyenként 5-5 havi felelősségre ítélte; Pandurovics Deszanka bütnetését 6 havi felelősségre bocsátotta; Kátyasszói Ilia, Szervianacz Gyoka és Szervianacz Milan vádlottakat pedig a bütnpártaloss vétségének vadja alól fel- mentette. Ezehekben a zombori kir. törvényszék ítélete indokol- nál fogva helybenhagyott.

* **4 arany pályadíj.** A „Bics Tiszavízéki r. k. Tanító Egylet” valasztmány által kifürott pályá tétel: Fgyetessék meg, mily hatása van az iskolai gyermekjátékoknak a gyermek érte-tele, mily befolyása van az egészségre és melyek azon eszközök, melyekkel az előbbi hatásokot elérni lehet. Együttelt mutassa be a tanító a gyermekjáték betanítási módját, E tétel augusztus 1 re az előnközlek bekielndöm, ki az idegen kezélt és zart jelölve-lyel előadt dolgozatokat a kiküldött bíróknak küldi felhírlabíras vezet Pályadíj: 4 arany, Szent-Tamas, 1892. június hóján. Az elnökésg.

* **Névmagyarosítás.** Nyüzó István bajai illetőségi po- zsonyi lakos vézekevelett „Berenyi”-ra magyarosította meg.

* **Hymen.** Grauer Jozsef sófai kereskedő eljegyezte Dr. Thomán Jakab úr. fő, kuli járasosvó leányát Pauli kisasszonyt. — Klein Simon palánki szolgbírósgai irnok e hó 28-án esküvő- ket meg Breuer Irma k. a. nyall, Krausz Bernát kuli tanító, lapunk munkatársának meakolagával.

* **Új távradai állomás.** Petrovacz Lőszöge f. é. július 1 én távradai állomást kap.

* **A topolyai kir. járásbírósg** meglapta a telek- könyvi hatóságot, mely működését legközelebb megkezdti.

* **Vizbefut.** Boros Erzsébet 13 éves esedeleánye e hó 12-én ruhát szolgáltatót újítékent a Ferencz-Jozsef esztona partján. Személességére megszűszott a vízbe esett sőt a hullámok közt lello halalt.

* **II-ik zálogházat** kér felállíttatni N.-Palánka Steinitz Zseni.

egyvezévt, hogy Schmitt erőletétt magyar stílusát megtartotta. A jelenkor emberében főlrédő szellemnek az a foladati, hogy Krisztusnak a babona és kéteky közből gyzteszen és mindent bologditva föltagadó szellemi képét és teljes jelentősé- get lefátyolozza és mindent bologditó diestényében eleven alakban bemutassa. (A stílus az öve). Az istenség régi fogalma tarthatatlanná vált, a kereszténység alapeszméjében roppant változáson ment keresztül. Az emberiség e roppant fordal- mátt a kereszténység első századai kezdeték meg; e szellemi fordalomnak követezetes keresztültele a jelenkor szellemének nagy foladati.

Krisztus volt az első, a ki a szeretetnek és istenségnak teljességét önmagában szemlélte, a ki az embernek isteni vol- tát föllagta és ezen tudatával az emberiséget megvilágította. E lángoló esme megereméltőjevel szemben elenyésző kérdés, vajon mennyiben tartalmazza az ő életírását az evangélium.

Krisztus tündököl alaka előtt elhalványul a régi istenség képe. Ő eltöltötte az embereket azzal a bolog sejtelmessel, hogy szellemüknek lényege nem por a porból, hanem végtelen és örök; hogy az emberek isteni természetű bírnak, egyéne-tyek vele, valamin ő egyénélyége a lények lényével. A régiek istene, a zsidók Jehovája rettenetes egy ur, kinek satora a meny labának zámolya a föld, ki megbünteti az apák bünéit az utódokban negydedziglen, ki örök pokolra veti a bünsöket, honnan nincs szabadulási soha, de soha! »Megismeritek az igazságot és az igazság szabaddá téssen benneteket«, monda Krisztus. Hába hirdettek szabadsá- got annak, kinek legmagasabb eszménye az égen az az ur, aki éppen a szolgbalkütségben leli legfőbb örömét. Ha legfőbb eszményetek az égen a korlátlan uralom, hogyne volna a föld-ön is legfőbb vagyatok az uralom, ha isteni mintaképeketk utánózní törekedtek?! És ha a mennyei ur előtt a porba döl- tök, szolgbalkütségök béret váry, miért ne tenétek ezt földi ur előtt is? Folytonosan prédikáljuk nekünk az ur félelmét. Mily magasán állt e nézet fölött a nagyapostol, midőn mondá: »Nem

kell nektek félni, mert gyermekek vagytok és nem szolgátok. Az az isten, melyet mi hirdetünk, egyedül azon isten, kiroi írva vagyon: Mennyei atyafelnök gyermekei vagytok, aki napját ragyogtatja jók és rosak fölött és esőt enged igazságosakra és igazságtalanokra.

Az isten mindenhatóság nem az önkény hatalma, hanem a mindenek egybeűző szeretet láncaza, Isteni szeretete e va- jyon, mely a világnak minden büntét, borzalmat és nyomorát tu- datosan, készakarva készítette elő? Isteni szeretet az, mely a világ minden iszonyatosságát, melynek ő a végeke, oly te- renteménnyé vallaira akarja tolni, a kiket gyönökségek teremtett és tuhatalmas kísértésnek tétt ki, melynek tudta, hogy nem fognak ellenállni, hogy ilyformán jögezmint nyerjen arra nézve, hogy öket legszonyabb bosszúval és meglorással lenyithesse? Isteni igazságosság ez?

Ti azonban azt meritek kérdezní: hol marad az igazságos- ság, hol a morál, a drága morál, hol az erénynek jutalma, hol az istenség szentsége, ha nincs örök pokol?

Hol van az életvenültségek az az örvénye — kérdezi Schmitt, — mely ezen gondolködmóddal állagságvál mérköz- hetik? oly gondolködmóddal, mely időbeli véges tévedést és stílyedséget örök kínnokkal akar megtorolni? Az a Krisztus, aki azt mondá: Én azonban nem ítélek senki fölött, — hogy mon- daná az eltévedettek fölött az örök kínnhoz ítéletét? Ti is- tenkáromlók pedig ily gondolködmóddal meritek vádolni Krisz- tust, midőn képletes beszédekt szöszörint érteitek, s ez által a legszonyabb, legelvetemedettebb gondolközasmódot a mennyek trónjára emeltek. Mily undorító képet rajzoltok ti istenről!

Az a menyország, melyet Krisztus képletei hirdettek, nem valami képletei tulvillag álomképe, hanem az isteni szellemnek kifejlése és derengése mindnyájunkban. A menyországot máshol ne keressétek, mint minden atkaroló gondolatotok világosság- ban és a szeretetnek teljességében. Az a paradicsom, melyet Krisztus számmunkra megnyitott, az az embernek isteni természeté, a belső menyország.

Krisztus tanainak titkát a keresztény egyház özi, de mí- vel e titkokat csak özi és réjtétele, de nem nyilvánítja, ez ere- je és gyengesége. Ha az egyház görösösen ragaszkodik a holt formákhoz, akkor meg fog halni. Igyekezzék tehát az egyház az istenleg embernek esirájt kitéjteni (mely fényes esmének első hangzótatója Krisztus), mert a vallások mind, többé vagy kevésbé fejtelten formában, tartalmaznak annak az igazságnak sejtémetét, melynek virága, teljes színpompájában meg fog nyíl- ni a jövőendő évezredet számára.

Törjettek at minden egyház és felekezet korlátait belülről — végzi felszólalását Schmitt, — és ne zárjátok ki körötökből senkit. Ti leszek egyedül a valóban általános egyház, ha ma- gasan fölül álltok minden felekezeti szakadás fölött, mely a szel- lemnek szent egységét zavarni akarja. A vallások egységét akarjuk a szellemi élet bőségében, mindannyi formáknak eleven betöltésében. A mit mi hirdetünk, az a feltétlenül általános; az a titok, melynek világossága az emberiségben évezredeteken ke- resztül minden szívében és szeltemben derengett, minden egyház- ban és felekezetben, minden vallásban és bölcsészetben azon napvilág felé tört, mely most világitani kezd. Mi földérjítük és felvilágítunk minden hit képletét és tanait egyetlen, átlátszó eleven igazság világosságában, és valamin a folyók mind az ozeábn- ban, ugy fognak a vallások mind egyesülni e vallásban és el- lentéteik belülről egymást kiegészítve, föl fognak oszlani egy igazságban: az isteni-embernek igazságában.

Hangozzék tehát vissza ez a fölívás, — mondja a szerző — mindazok szívében, akik szent komolysággal a gondolködmó- dód belső igazságot akarják, mert a modern világnak hitvallása elmerült az öncsálódásban és mások megcsalattatásának zagva- lésában és óriási hazugságvá vált, melytől szabadulnunk kell, nehogy érkelesi korhadásba esünk; mert ez az óriási hazugság maró rákfenéke hasonlóan terjed a társadalom minden rétegé- ben és megsemmisíti a nemesebb gondolközás alapjait.

Egyesüljenek tehát mindazok, a kik az igazságot szeretik, a világbologditó és világfeliszabadító igazság kimondására!

YARTIN.

Éves, 1873. Budapest, 1885. Nagy-díszoklevél. Zságráb, 1891. Díszoklevél. Ecsék, 1889. Díszoklevél. N.-Palanka, 1887. Arany-érem. London, 1871. Díszoklevél.

Csik József

csisz. és kir. kizárólag szabadalm.

I. szerémi portland-cement és vízhatlan mészgyár **BEOCSINBAN.**

Központi iroda és raktár: Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjárások, valamint a n. é. építő-közönség becses figyelmébe saját gyártmányu

Portland-cement és vízhatlan mészét melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítanak. Zomborban kapható: **Heindlhofer Róbert** ur ügyszerkesztésében.

Arjegyzekek s magyarázat kívánatra készséggel megküldetik. 3-3

Paris, 1875. Keszemét, 1872. Ezüstérem. Ujdiék, 1875. Aranyérem. Szeged, 1878. Erdem-érem. Türes, 1883. Aranyérem.

A. & A. Crompton & Co. limited

Park- & Woodend Mills near Oldham.

Az ismeretes és számos év óta bevezetett extrahardvati műnőségek fonói Crompton Abram, Crompton Milne Travis és mások ezennel felhívtak intéztek vevőikhez, hogy oly fonal vételtől óvakodjanak, melyek az óvókéhez hasonló módon csomagolva és utazott czimfelírással ellátva vannak és megjegyzik, hogy hajlandók

200 (kétszáz) forintot

fizetni annak, a ki csomagolásuk és czimfelíratuk hamisított és utazott tudomásukra juttatja úgy, hogy azok bíróság előtt felelősség és megfenyítésre vonhatók legyenek.

E részben való közlemények

A. & A. CROMPTON & Co. LIMITED
Shaw, near Oldham, ENGLAND.
ROSENZWEIG LIPÓT és FIAI, BÉCS
 I. Gonzaga-utca 16, vagy dr. Links Emil udvari és bírósági ügyvéd úrhoz Bécs, I. Hohenstauren utca intézendők. 4-11

Rendkívül fontos találmány gyengeség ellen!

Férfiaknak!

A. es. és kir. szab. Potentator-ral gyógyulhatnak férfiak rögtön, tartósan és utóbajok nélkül, még oly esetekben is, hol senmi sem használ; még több évi gyengült v. elveztetett erő is helyreállítatik (külsőleg észrevehetően, garantizált eredménnyel, izgatlan, izgatlan nélküli, kellemes gyógymód). Híres tanarok elismerő nyilatkozatait, legmegelőbb ajánlásokat és alaposan kigyógyultak ezernyi haláliratai érdek nélkül tanácsadják a es. és kir. szab. Potentator alkalmazását. Maradandó eredmény. A küldés és csomagolás díszletlenül. Tartalom és származás felismerhetően **Dr. Altmann Károly**, Wien, VII., Mariabrunnerstrasse Nr. 70. Felvilágosító rópraktat kívánatra ingyen és bérmentve küldentek. 26-71

Első es. kir. ozt. magyar kizárólag szabadalmazott

FAÇADE-FESTÉK-GYÁRA

Kronsteiner Károlynak, Bécs, III. Fő-utca 120 (saját ház.)

Kitüntetve arany érmeikkel. A főhercegi és fejedelmi uradalmak, a es. kir. katonai és valamennyi vasut-, ipar-, hely- és bánya-társaságoknak, a legelőbb építő-társaságoknak, építő-vállalkozóknak és építőmestereknek, valamint szantalan gyártóvállalkozóknak és birtokosoknak szállítója.

Ezen festékek az épületek mázolására használtatnak, 36 különböző mintákban különként 16 krjától felfelé, meszben oldható, az olajmázzal teljesen egyenlő.

Miutajegyzekek és használati utasítás ingyen és bérmentve.

Kotzó Pál

gépészmérnök, BUDAPEST, Üllői-út 18. sz.

Ajánl 2 1/2, 3, 3 1/2 és 4 lóerős szüges esélőképzőletet, továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerős sínes gőzesélőképzőletet hosszú szalmarozókkal, also szelődével és rendkívül nagy felületű rostokkal, árpahéjra és választó-hengerrel. Fa- és szénfűtésre és eredeti szalmafüttő-gőzmozgonyokat. Továbbá R. GARRET & SONS felül mulhatlan 40% tűzelőanyagot (akarító Compound-gőzmozgonyait, legelőbb elismert „Brantfordi” önműködő amerikai kékűtő aratógépeit. Eredeti amerikai szőnyeggyűjtőt 1 vagy 2 ló lófogására alkalmazható kombinált rúddal. Sorvető és szorítógépeket és minden egyéb kisebb gazdasági gépet. Jutányos árak, kedvező feltételek.

SARG

Glycerin-speczialitásai.

Sarg F. A. általi feltalálásuk és kereskedésbe hozataluk óta ő Felsője a királyné és a legelsőbb uralkodó ház és más tagjai és számos idegen fejedelmek használatban vannak. Ajánlja Liebig baró tanár, Hebra tanár, Zeissl, Scherzer udvari tan. cs. os. által stb. stb. Thomas bécsi udvari fogorvos, Meister által, Gothaban stb. Glycerin-szappan papírban, tokokban, deszkákban és szelencékben. Méz-Glycerin-szappan üveg cartonokban. — Folyékony Glycerin-szappan esővekben. — Tojlett-Carbol-Glycerin-szappan — Eucalyptus-Glycerin-szappan. Glycerinbalest. (hajnövesztő szer) — Chinin-Glycerin-Pomade. — Glycerin-erème — Tojlette-Glycerin stb. stb.

Kalodont egészségügyhatóságilag megvizsgált Glycerin-log-Crém.

Sarg F. A. fia és társa, o. és kir. udvari szállító Bécsben.

Kapható gyógyszerészek s Hatterszerárusoknál. Zombori főraktár Hegedűs József gyógyszerésznél.

1 darab ára 35 krajczár

Tisztelt háziasszony!

Nedves lakások által a butorok, ruhák és az egészség veszedelemnek vannak kitéve; ezen bajon könnyen segíthetni. Vegyen egy csomag patent Frankl-féle

Vineroport,

Levegő az moszat és nedves lakás pusztia mesztés által főkéfére és teljesen szárazzá tesz, a mi egy kosárnnyal által bizonyított; elegendő 1 kilo, ára 50 kr. Köt kifőnt adni földet nem teljesítetik. A küldetés utasít mellett tartózkodunk.

Arjegyzekek, bizonyítványok, használati utasítások ingyen és bérmentve küldentek.

Löffler Gyula által

Szombathely, Magyarország.

Frankl Sámuel urnak Szombathely, VINERO-ját megteleddi eddigi tapasztalatainak, teljesen nedves falakat szárazra teheti. Pemészes nedves lakásokat kímészedtetem és az alsó eredményteljesen meg vagyok elégedve. I. m. os. em. k. k. nek kölcsönkép adtam belőle, nem győzők eléggé magasztalni. Tavaszra innen sok ur rendelkezést tesz. Ezután nálam Vinero nélkül nem szabad meszelni.

Kurpona (Hont m.) 1892. február 14-én.

Szokoló József, polgári kolai tanár.

Frankl Sámuel urnak Szombathely, VINERO-ját legelőbb sikerrel használtam. 2 kilo Vineroval 3 nedves szobát kímészedtettem és ezek teljesen szárazak lettek; tavaszra használni fogom azt templomunk szarazra tetelére.

(Görse (Vas m.) 1892. január 12-én.

Ágoston József, plébános.

Frankl Sámuel urnak Szombathely, VINERO-ját sikerrel használtam nedves lakásom vakolatára és készséggel tanúsítom hogy nevezett por jó szolgálatot tett nedves lakásom száraztatásában.

Bacs Zombor 1892. január 18-án.

Frankl Sámuel urnak Szombathely, VINERO-ját nekem 150 kilo VINERO port, miután az mindenütt, a hol eddig használtam, nagy sikert mutatott; igen jó eredményeket tapasztaltam nedves és sádtörnos lakásoknál, sőt még spongyák is lettek teljesen megsemmisítve. Most is szükségem van a Vineroorra három szoba szárazra tetelére és a spongyák kiúrtására. Ismételve kérem, nekem a Vinero-t mielőbb megküldeni.

Szombathely 1891. augusztus 25-én.

Tisztelettel
Tolnay Ferencz, kőművesmester.

MINDENÜTT KAPHATÓ: 17 KITÜNTETŐ ÉREM

LEGFINOMABB MINŐSÉG

OLCSÓ ÁRAK

KÖNNYEN OLDHATÓ KAKAO

100 g. csomag 1K9-200 Csezzo 74péle

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legelőbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS”

a mely az új évvel immár 26-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség legtekintélyesebb lapja. Híres forrásokkal szarmazo értesítéseknek gyorsasága, alaposasága, rovatának változatosasága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tettek népszerűvé. A kormánykörében előforduló eseményekről az „Egyetértés” olvasói értesülhetnek első sorban. Az országgyűlést tárgyalásokról a legelőbb részletesen tárgyalogos hírtudósítást egyedül az „Egyet-értés” közli. Bármely parthoz tartozók is a képviselő, később az „Egyetértés”-ben a legelőbb részletesen közöltek. Ez az országi terjedelmű lap egyszerre két homlokegyenest ellenkező főtudósítást szolgál, mert naponként megtalálja benne a család, a helyvilág a maga szempontjából olvasmányát a világtudomány legelőbb híroknak legújabb regényeiben, talál benne tereczekkel legelőbb híroknak, divattudósítást. Parisból stb., ugy, hogy nincs szűrtudósítási lap, mely az „Egyet-értés”-nek e rovatával a versenyt kiállhat.

S ez el szemben ott van az „Egyet-értés”-nek oldalsokra terjedő politikai és közgazdasági része, mely megbízhatóság, komolyság és jelentőséggel tekintetben utóhetetlennek van elismerve a magyarságban. Egyik legelőbb érdeme az „Egyet-értés”-nek, hogy az események ismertetése körül soha semminemű tekintetből sem hagyja magát befolyásolni, s mint teljesen független lap fölülte al minden partideknek és csak az igazságot szolgálja. Az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű országgyűlési tudósításait is mindenkor a partideknek ellenlélekedő részrehajlásról szerzte meg a közelméretet, mely abban nyilvánul, hogy az „Egyet-értés” olvasói között minden pártból találunk híveket.

Az „Egyet-értés” gazdálkodási rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedés s gazdasági közönség, az iparos és vállalkozó nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyet-értés” kereskedelmi s földész tudósításainak bővelével a többi lapok már föl sem veszik a versenyt. — A kereskedő, az iparos s a mezőgazda két évvel óta tudja már, hogy az „Egyet-értés”-ben megtalálja mindazt, a mire szüksége van, s e miatt az „Egyet-értés” ma már nélkülözhetelenné vált, mint a hazai kereskedelmi, ipar- és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezérlapja. Üzleti dolgokban az „Egyet-értés” a legelőbb informált lap Magyarországon.

A rendes rovatokban s a fölmértő eseményekről legelőbb terjedelemben közlött bő tudósításokon kívül végre csak az „Egyet-értés” 3 speciális rovatát említnék meg, melyek országos hírre tettek szert Ezek az: Irodalom, a Tanfoly és a Mezőgazdaság, melyek mindegyike egy egy szaklapot képez pótolni. A ki olvasni válogat keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az

„EGYETÉRTÉS”-re

melynek előfizetési ára: egy hóra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyet-értés” kiadóhivatalába küldentek. Mutatványszámokat a kiadóhivatal ingyen és bérmentve küld.

Az „Egyet-értés” feloldás szerkesztője és kiadóhivatala: **CSÁVOLSZKY LAJOS.**

Az „Egyet-értés” kiadóhivatala: **Dalszínház-utca 1. szám.** (Az ópházszal szemben)